

- ג. הרמב"ם פסק שאין להביא עומר מחו"ל לעולם, הגם שפוסק איסור חדש בחו"ל מהתורה.
ד. יש לעיין האם גם השמן של העומר צריך לבוא דוקא מן הארץ ומן החדש (שפת אמת).

דף פר

- קמז. א. האם רשאים להקריב מנחות מגידולי שביעית?
ב. מה דינה של הבאת ביכורים מפירות שאינן משבעת המינים; מתמרים שבהרים ופירות שבעמקים; מגידולים שעלו מאליהן; מפירות הגדלים בגג, בחורבה, בעציץ ובספינה?
ג. האם מותר להביא מנחת שעורים (מ' קנאות) מן החדש קודם הקרבת שתי הלחם? וכן ביכורים ונסכים?
א. מתוך הסוגיא מבואר שאין להביא מנחות (הנקטרות) משביעית משום שנאמר לאכלה – ולא לשריפה. וכן מפורש בתוספתא (ספ"ח. וע' שפ"א ועוד). וע' בספר מנחת חינוך (רצט, כא) לענין דיעבד. ואולם במנחת העומר שנאמר בה לדרתיכם, וצריך להביאה מן החדש דוקא, מביאים גם מגידולי שביעית. [והיו מעמידים שומרים על הספיחים עבור העומר, ומשלמים להם שכרם מתרומת הלשכה]. התוס' מצדדים לומר שלדעת רבי יוסי ברבי יהודה יש להביא מנחת העומר בשביעית מתבואת חו"ל.
ב. אין מביאים בכורים חוץ משבעת המינים (מראשית – ולא כל ראשית; ארץ ארץ לג"ש. על הצטרכות שני הלימודים – ע' ברה"י; צ"ק; טה"ק; יד דוד).
אם הביא – לא קידש (עפ"י ירושלמי בכורים א, ג; רמב"ם בכורים ב, ב). יש מהראשונים סוברים שאם רצה להביא ביכורים משאר מינים – מביא (ע' בחדושי הר"ן חולין קכ: ורש"י נחמיה י, לו).
תמרים שבהרים ופירות (רש"י כת"י: תבואה. וי"מ: כל ששת המינים חוץ מתמרים. ער"ח פסחים נג.) שבעמקים – אין מביאים, שאינם מן המובחר. ואם הביא – לדעת כמה תנאים, וכן אמר ריש לקיש: קידש (ככחוש בקדשים), וגם קורא מקרא בכורים עליהם. ויש דעת תנאים שאינו מביא כל עיקר, וגם בדיעבד לא קידש. כן נקטו רבי יוחנן ועולא (מאריך. רבי אלעזר).
א. להלכה פסק הרמב"ם (ב, ג) שלא נתקדשו.
ב. יש שכתבו שאם הפריש ביכורים מן התמרים שבהרים על תמרים מובחרים, אפילו לריש לקיש לא קידש וחייב להפריש מן הטוב (עפ"י משנה למלך בכורים ב; טהרת הקדש כאן).
פירות שגדלו מאליהן – מביאים (בשדה).
הגדלים בגג; גג מערה הרי הוא כשאר אדמות, ומביא וקורא. גג בית – מביא ואינו קורא (כן יישבו סתירת הברייתות אליבא דריש לקיש. ואין מפורש שרבי יוחנן חולק).
הגדלים בחורבה; חורבה עבודה – מביא וקורא. שאינה עבודה – מביא ואינו קורא (כן יישבו לפי ריש לקיש, כנ"ל. ולמדו בברייתא מבכורי כל אשר בארצם – גם אלו שאינם בשדה).
הרמב"ם (בכורים ב, ט) סתם שמביא מן הגדל בגג ובחורבה. וכנראה נקט שלרבי יוחנן אין חילוק בדבר ולעולם מביא (עכס"מ), דלא כריש לקיש. והראב"ד השיגו, ולדעתו דין הגג והחורבה כדין עציץ נקוב וספינה, שלריו"ח אינו מביא.
בעציץ ובספינה; לדעת ריש לקיש, בעציץ נקוב מביא וקורא, ובשאינו נקוב – מביא ואינו קורא. וכן בספינה יש חילוק בין של עץ או של חרס לענין קריאה (ערש"י ותוס' חילוקי שיטות בזה). ולרבי יוחנן (בשיטת תנאים אחת) – אינו מביא כל עיקר, ואפילו בנקוב, כדין תמרים שבהרים ופירות שבעמקים.

- ג. אין מביאים מנחות מן החדש, הן מחטים הן משעורים (מלבד מנחת העומר). וכן נסכים וביכורים אין מביאים קודם לשתי הלחם (חדשה חדשה; בכורי קציר חטים; וחג הקציר בכורי מעשיך).
- א. לדעת רש"י (כת"י) משמע שמנחת שעורים מן החדש קרבה לאחר הקרבת העומר.
- ב. בדיעבד, הביא מנחות וביכורים קודם שתי הלחם [לאחר קרבן העומר] – כשרים (כדלעיל סח).

דף פה

- קמח. א. מאלו שדות יש להביא לכתחילה מנחת העומר ושאר מנחות? ומאלו אין מביאים לכתחילה?
ב. כיצד בודקים את הסולת אם היא מגופה כל צרכה? מה דינה של סולת שהתליעה וכן חטים שהתליעו?
ג. המקדיש מינים פגומים, הפסולים לקרבן – מה דינו?
- א. מביאים מנחות מתבואות שדות מודרמות (רש"י: מדרום הארץ. תוס': שדות הפונות כלפי דרום), שבהן חמה זורחת וחמה שוקעת. ומשדות שאין זורעים אותן שנה אחר שנה ברציפות אלא נרים וזורעים לסירוגין. וזורעים אותה קודם לפסח שבעים יום [ואם השדה אינה עבודה משנה שעברה, חורשים אותה פעם נוספת מלבד זו שבשעת הוריעה].
- מדברי התוס' מבואר שזה שאמרו קודם לפסח שבעים יום – במנחת העומר דוקא (וכן יש לדקדק קצת מרש"י כת"י), אבל הרמב"ם הביא דין זה לענין שאר מנחות ולא בעומר. וע' קרן אורה.
אין מביאים (מנחות. עתוס') לא מבית הזבלים ולא מבית השלחים ולא מבית האילן. ואם הביא – כשר.
- ב. בדיקת הסולת; הגובר מכניס ידו לתוכה. עלה בה אבק (= קמח דק גרוע) – פסולה עד שתינפה שוב. משום רבי נתן אמרו: גובר סך ידו שמן ומכניס לתוכה עד שמעלה כל אבקה. התליעה הסולת ברובה – פסולה. וכן חטים שהתליעו רובן – פסולות. נסתפק ר' ירמיה האם דוקא כשהתליעה ברוב כל חיטה או שמא הולכים אחר רוב הכמות הכוללת. ועלה ב'תיקו'.
- (כן פרש"י. ויש מפרשים הספק בדרך אחרת. 'ואין הדברים ברורים עד שיבא מברר כל הספיקות'. קרן אורה.)
- ג. המקדיש סולת או חטים מתולעות, וכן מקדיש עץ מתולע, או שמן זית שריחו (או טעמו). ערמב"ם איסור'מ (א) רע וכדו' שהוא פסול (פו), או יין פגום (פו) – נסתפק רבא (/ רבה / ר' יוחנן) האם לוקה משום מקדיש בעל מום, או שמא אין 'בעל מום' אלא בבהמה. 'תיקו'.
- א. כתב הרמב"ם (איסור'מ ג,ו) שלוקה מכת מרדות. ולענין הקטרתם – ע' משל"מ; קרן אורה; חזו"א מב,כו.
ב. התוס' פרשו הספק לענין עצים מתולעים לדברי רבי שעצים קרבן גמור הוא, אבל לא לחכמים. ויש מפרשים אף לדעת חכמים (ע' ברכת הובח בד' הרמב"ם. וע' צ"ק; מל"מ איסור'מ ג,ג; שפ"א חזו"א).
- ג. המקדיש עצים מתולעים בשביל עצי המערכה, אינו מוזהר על כך. לא נסתפקו אלא במקדיש להקרבה (עפ"י מנחת חינוך רפה).
- ד. מהאחרונים יש שנתספקו במקדיש עוף מחוסר אבר, האם עובר כמקדיש בהמה בעלת מום אם לאו (ע' שפת אמת כאן; מנ"ח רפה רפו).
- ה. התוס' (ביזמא סד.) כתבו שהמקדיש מים פסולים לניסוך – ודאי אינו לוקה. ובקרן אורה תמה מדוע אין להשוות ניסוך המים לניין. (וע' בית ישי סוס"י קכא הסבר הדבר. וע"ע חדושי הגרי"ז ושלמי שמעון).